

XI Ogólnopolska Konferencja Chiropterologiczna (Kraków, 8–9 XI 1997 r.)

Ośrodek krakowski po raz trzeci zorganizował Ogólnopolską Konferencję Chiropterologiczną. Było to już jedenaste, coroczne spotkanie naukowców i amatorów

badających nietoperze. Jego organizacji podjęło się Centrum Informacji Chiropterologicznej Instytutu Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN w Krakowie. W Konferencji wzięło udział ok. 100 osób, a zatem liczba uczestników w ciągu ostatnich kilku lat niewiele się zmienia (do VII OKCh notowano szybki i stały wzrost).

Ponieważ w tym roku jednym ze współorganizatorów była Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, hasłem przewodnim Konferencji stała się ochrona nietoperzy w ekosystemach leśnych. Referat plenarny, cała sesja i część dyskusyjna pierwszego dnia obrad poświęcone były tej problematyce. Ustalono, że lasy mają dla większości krajowych gatunków tych ssaków duże znaczenie, przede wszystkim jako żerowiska. Obecnie trudno wyróżnić nietoperze typowo leśne (biologia wielu gatunków pierwotnie leśnych uległa istotnym zmianom w wyniku synantropizacji). Wspomniano o różnorodnych metodach czynnej ochrony nietoperzy na terenach zadrzewionych, zwłaszcza o stosowaniu specjalnych skrzynek. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Nietoperzy przygotowało ulotkę zawierającą informacje o konstrukcji i stosowaniu skrzynek dla nietoperzy w lasach.

W badaniach polskich chiropterologów problematyka ściśle ekologiczna zajmuje stosunkowo niewiele miejsca. Nadal podejmowane są prace poświęcone wpływowi warunków siedliskowych na wybór zimowisk przez poszczególne gatunki nietoperzy i na przebieg hibernacji. Od wielu lat prowadzony jest monitoring liczebności tych zwierząt, oparty na regularnych liczeniach w schronieniach zimowych. Podczas XI OKCh przedstawiono raporty z tych badań wykonanych w niektórych regionach kraju.

Rozwijane są też badania nad wybiórczością miejsc żerowania nietoperzy, czego przejawem były dwa wystąpienia: A. Rachwałda (Białowieża) – podsumowanie badań nad wpływem struktury lasu w Białowieskim Parku Narodowym na żerowanie nietoperzy, oraz G. Lesińskiego, E. Fuszary i M. Kowalskiego (Dziekanów Leśny, Warszawa) dotyczące zmian w nasileniu aktywności łowieckiej dwóch gatunków (mroczek późny, borowiec wielki) w różnych środowiskach.

W wystąpieniu R. Paszkiewicz i R. Szkudlarka (Wrocław), poświęconemu głosom godowym, zawarto interesujące informacje metodyczne przydatne dla podejmowania badań nad strukturą socjalną i behawiorem nietoperzy.

Gość z Holandii – P. Lina przedstawił referat, w którym uporządkował łacińskie nazewnictwo europejskich nietoperzy i podał zasady tworzenia nazw. Pozwoli to na wyeliminowanie błędów pojawiających się często również w piśmiennictwie ekologicznym.

Na Konferencji oceniono stan zaawansowania prac organizacyjnych VIII Europejskiego Sympozjum Badań nad Nietoperzami, które odbędzie się w 1999 r. w Krakowie. Ponieważ głównym organizatorem jest Centrum Informacji Chiropterologicznej, omawiana Konferencja stała się testem sprawności organizacyjnej ośrodka krakowskiego. Należy mieć nadzieję, że spotkanie międzynarodowe o dużej randze zmobilizuje do większej dbałości o szczegóły organizacyjne niż spotkanie krajowe. Będzie to przecież impreza bardziej skomplikowana, jeśli chodzi o program i liczbę uczestników. Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Sympozjum – B. W. Wołoszyn poinformował, że dotychczasowe kontakty pomiędzy członkami Komitetu są bardzo ograniczone i na razie nie przyniosły spodziewanych wyników, co nie nastraja optymistycznie.

Po zakończeniu obrad XI OKCh organizatorzy zarezerwowali czas na III Zjazd Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Nietoperzy. Był on poświęcony wyborowi nowego Zarządu i dyskusji o przyszłych planach Towarzystwa. Przewodniczącym został G. Lesiński, który poinformował m. in. o przeniesieniu siedziby OTON z Poznania do Dziekanowa Leśnego. Dyrekcja Instytutu Ekologii PAN wyraziła zgodę na nieodpłatne udostępnienie pomieszczenia dla Towarzystwa.

Miejsce i termin następnej Konferencji Chiropterologicznej zostaną uzgodnione na początku 1998 r.

Grzegorz Lesiński